

בשירות ממשלות אירופה:

**"המוקד
להגנת
הפרט"
וההגנה על
מחבילים
בבג"ץ**

תוכן עניינים

5	תקציר מנהלים
9	התנגדות האיחוד האירופי להריסת בתים
12	מקרה בוחן: "המוקד להגנת הפרט"
17	ממגנים על מחבלים, נלחמים במדיניות צה"ל וממשלת ישראל בבג"ץ
24	מימון זר
26	סיכום ומסקנות

באוגדן זה לוקטו ממצאים מפעילותם של ארגונים ואנשים שונים. הנתונים מבוססים על מידע שהיה גלוי וזמין בעת שבוצע המחקר.

אנו מבהירים כי על אף המאמצים הרבים שהושקעו בעבודת העריכה, ייתכן כי ישנם מקורות נוספים שהיו עשויים להשפיע על תוצאות המחקר ואשר לא הגיעו לידינו. כדי שהמידע בחוברת זו יהיה מדויק, נודה לכל מי שיש בידיו מידע נוסף שיוכל להביאו לידיעתנו. אם יידרשו תיקונים בעקבות מידע שיתקבל, נדאג לעדכן אותם במהירות ולנסות ליידע את מי שנחשף למידע הקודם.

בכל מקרה – המבקש להסתמך על המידע האמור במסמך זה עושה זאת על אחריותו בלבד.

מטרותיה העיקריות של "אם תרצו" הן לפעול להתחדשות השיח, ההגות והאידיאולוגיה הציוניים, להבטחת עתידם של העם היהודי ושל מדינת ישראל ולקידום החברה הישראלית אל מול האתגרים שבפניה.

אם תרצו - ציונות להיות או לחדול (ע"ר)
מס' 580471662
טל – 072-2146237 פקס – 02-5323002
ת.ד 53204 ירושלים 91531

"המוקד להגנת הפרט" במספרים:

57

המוקד הגיש בשנתיים וחצי האחרונות מעל ל- 57 עתירות לבג"צ נגד הריסת בתי מחבלים

50

48 המחבלים שהמוקד הגן עליהם רצחו 50 בני אדם

48

במהלך השנתיים וחצי האחרונות המוקד הגן על 48 מחבלים ובני משפחתם

11

ישויות מדיניות זרות מממנות את מבול העתירות של המוקד

85.3%

נכון לשנים 2012-2014, לפי הדוחות השנתיים, אחוז התרומות ממדינות זרות לעומת תרומות פרטיות עמד על 85.3 אחוז.

757,751\$

בשנים 2008-2015 המוקד קיבל מימון של 757,751\$ מהתאגיד הזר "הקרן לישראל חדשה"

15,000,000 ₪

בין השנים 2012-2016 קיבל המוקד כ- 15,550,533 ₪ מישויות מדיניות זרות

870,000\$

הקרן הפלסטינית - "מנהלת זכויות האדם והמשפט הבינלאומי" הפועלת ברמאללה קיבלה החלטה ב-2014, להעביר לארגון "המוקד להגנת הפרט" 870,000\$

מאז הקמתה, ניצבת מדינת ישראל בפני שני איומים מרכזיים: איום פיזי ואיום רעיוני. הראשון מתבטא במלחמות ובטרור, ומטרתו אחת - מחיקתה של ישראל מהמפה. האיום השני מתבטא במאמץ לשכנע את העולם שאין למדינת ישראל זכות קיום, ועל כן מטרתו זהה.

על מנת לשלול את זכות קיומה של מדינת ישראל בעיני העולם, מפיצים ארגוני תעמולה שקרים הגורסים כי מדינת ישראל הוקמה בחטא, תוך ביצוע פשעים חמורים נגד האנושות המתרחשים עד היום, ולכן בין השאר יש להעמידה לדין בערכאות בינלאומיות.

האסטרטגיה של שלילת הלגיטימיות של מדינת ישראל תוך הישענות על טיעונים משפטיים מכונה "לוחמה משפטית". מייג'ר-ג'נרל צ'רלס דאנלפ, לשעבר סגן הפרקליט הצבאי הראשי של חיל האוויר האמריקאי, מנכ"ל המרכז של אוניברסיטת דיוק למשפט, אתיקה וביטחון לאומי, הסביר כי בשנים האחרונות הפכה לוחמה זו לגורם מועדף במאבק נגד ישראל, לאחר כישלונם של אויביה להשמיד את המדינה היהודית באמצעות מלחמות. "אסטרטגיה שעושה שימוש בחוק - לטובה או לרעה - כחלופה לאמצעי לוחמה מסורתיים מתוך כוונה להשיג יעד צבאי"^{1,2}.

דוח זה יעסוק בלוחמה משפטית מבפנים, המתקיימת באמצעות הגשת מאות עתירות לבתי המשפט בתוך מדינה ישראל. את העתירות מגישים לרוב ארגונים ישראלים במימון ממשלתי זר המגיע ברובו ממשלות אירופה, כולל האיחוד האירופי עצמו.³

מטרתה של המעורבות הממשלתית הזרה בענייניה הפנימיים של מדינת ישראל נוסחה באופן ברור בדיון שנערך בשנת 2010 בפרלמנט הבריטי. בדיון טען השר לענייני המזרח התיכון דאז, אליסטר ברט, כי התקצוב הבריטי משפיע באופן ישיר על תהליכים פנימיים בישראל. "מאז שהתחלנו לתמוך בתוכניות האלה התרחשו שינויים במערכות המשפט בישראל - האזרחית והצבאית - ובהחלטות שקיבלו. הן גם גררו דיון ציבורי ער בסוגיות האלה. אנו מאמינים שהמשך התמיכה יחזק את התהליכים הדמוקרטיים (בתוך ישראל)", דברי ברט.⁴

מתוך כך, אם נבחן את כלל העתירות המוגשות לבג"ץ על ידי ארגונים ישראלים הפועלים במימון ממשלות זרות, נבין כי אין חלקה אחת בארץ ישראל שאינה נתונה תחת מתקפה משפטית. ישראל מואשמת במדיניות מפלה בסוגיית הבדואים בנגב, במדיניות מפלה בסוגיית התיישבות הישראלית ברמת הגולן, בקעת הירדן ויהודה ושומרון. במדיניות שאינה תואמת את החוק הבינלאומי בסוגיית המסתננים מאפריקה, בהפרת החוק הבינלאומי במלחמתה בטרור ועוד. כל זאת במקביל לפעילות בינלאומית של אותם ארגונים בדיוק, לערעור מעמדה של ישראל בעולם ובמוסדות הבינלאומיים בפרט.

כפי שנראה, מבול העתירות משפיע על חופש הפעולה של צה"ל ומאט את תגובת המדינה לאירועי טרור. הוא מייצר אורך נשימה, מטרייה ציבורית ותעמולתית לארגוני

דוח זה יעסוק בלוחמה משפטית מבפנים, המתקיימת באמצעות הגשת מאות עתירות לבתי המשפט בתוך מדינה ישראל. את העתירות מגישים לרוב ארגונים ישראלים במימון ממשלתי זר המגיע ברובו ממשלות אירופה, כולל האיחוד האירופי עצמו.

1. <http://www.al-monitor.com/pulse/iw/originals/2014/07/lawfare-palestine-israel-gaza-conflict-dunlap.html>
2. <http://maarachot.idf.il/PDF/FILES/7/113227.pdf>
3. <http://maarachot.idf.il/PDF/FILES/7/113227.pdf>
4. https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/500_452.htm
<http://www.news1.co.il/Archive/001-D-280486-00.html>

הטרור, למבצעי הטרור ולמשפחותיהם. נוסף על כך, הארגונים הממומנים על ידי ישויות מדיניות זרות מתישים את כוחו של בג"ץ ומונעים ממנו לטפל בסוגיות חיוניות נוספות לחברה הישראלית. הצפת בית המשפט בתביעות סרק (שכן רוב התביעות נדחות) מביא לבזבוז רב של כספי ציבור, ואילו העמותות העותרות אינן נדרשות ברוב המקרים לשלם על כך (מלבד סכום אגרה מזערי בלבד שאינו מפצה על בזבוז כספי הציבור והמשאבים המושקעים בעבודות הצוותים המקצועיים של בית המשפט, כולל של השופטים בכל עתירה).

כך הגדיר זאת לאחרונה (8/12/2016) שר הביטחון ליברמן: "מתנהלת כרגע נגד מדינת ישראל מלחמת התשה משפטית על ידי גורמים בינלאומיים, במימון גורמים בינלאומיים, כולל מדינות אירופה. מערכת הביטחון מתמודדת כרגע עם 260 בג"צים: 110 נגד ההתיישבות היהודית ועוד 150 נגד מדינת ישראל של הפלסטינים, על הבב"חים (בנייה בלתי חוקית) ועל כל מיני דברים אחרים. בסך הכל הוגשו 260 בג"צים וזה פוגע בתפקוד הרגיל גם של המחלקה המשפטית במשרד הביטחון וגם במשרד הביטחון. אנחנו פשוט לא ערוכים לזה מבחינת משאבים וכוח אדם... אין ספק שרוב הבג"צים נועדו בעיקר להטריד ולטרטר את המערכת כולה וצריך להגיע לאיזושהו דיאלוג בעניין גם עם בית המשפט העליון כי אי אפשר שכל אחד מגייש בג"צ והוא עובר שם לדיון"⁵.

דוח זה, יעסוק בלוחמה משפטית מפנינים, הפועלת במימון ממשלתי זר.

כמקרה בוחן, יתמקד הדוח ביחסן של ממשלות אירופה ובראשן האיחוד האירופי למדיניות הריסת בתי מחבלים מול הפעילות האינטנסיבית של הארגון "המוקד להגנת הפרט" [להלן "המוקד"] בבג"ץ. בין השנים 2012-2016 קיבל המוקד קיבל כ- 15,550,533 ₪ מישויות מדיניות זרות, וייצג בשנתיים וחצי האחרונות 48 מחבלים שרצחו 50 בני אדם. המוקד חותר באופן עקבי לשינוי המדיניות של מדינת ישראל וצה"ל במאבקם בטרור ובמקביל מגן על מחבלים ומשפחותיהם בבג"ץ, תוך האשמת ישראל בפגיעה סדרתית בזכויות אדם.

בשנתיים האחרונות הוגשו על ידי "המוקד להגנת הפרט" 57 עתירות לבג"ץ נגד הריסת בתים. בעתירות יוצגו 48 מחבלים ומשפחותיהם. מדובר במחבלים שרצחו ביחד 50 בני אדם.

הלוחמה המשפטית נגד ישראל יוצרת מספר בעיות:

1. פגיעה בדמוקרטיה - מעורבות ממשלתית זרה בענייניה הפנימיים של מדינת ישראל באמצעות מימון ארגונים מקומיים בעתירות לבג"ץ כדי לשנות את מדיניותה.
2. פגיעה ישירה בבג"ץ- הצפה שיטתית של בג"ץ במאות עתירות יוצרת עומס מכוון על המערכת המשפטית, ומונעת ממנה לעסוק בנושאים נוספים.
3. עידוד טרור - יצירת מעטפת משפטית למחבלים ולמשפחותיהם מעודדת את המחבל המיועד. המחבל מבין שלאחר ביצוע האקט הרצחני תעמוד לרשותו סוללה של ארגונים ישראלים מתחומים מגוונים שמטרתם לסייע לו. ארגונים אלה יעתרו למענו ולמען משפחתו בשלל נושאים, החל בסוגיות מנהלתיות וכלה בהגנה על רכוש, לרבות מניעת נקיטת פעולות של הרחקה וגירוש והשגת זכויות שונות בבתי הכלא.
4. פגיעה ביכולתה של ישראל להגן על עצמה - תופעת העתירות האובססיביות

5. <http://www.haaretz.co.il/news/politics/1.3146840>

6. שבין 29/6/2014 ועד 22/11/2016

**בשנתיים האחרונות
הוגשו על ידי ה"מוקד
להגנת הפרט" 57 עתירות
לבג"ץ נגד הריסת בתים.
בעתירות יוצגו 48 מחבלים
ומשפחותיהם. מדובר
במחבלים שרצחו ביחד 50
ישראלים**

פוגעת ביכולתה של המדינה להגיב באופן מידי ויעיל. שכן כל עתירה מקפאה באופן מידי את המשך התהליך.

5. הכפשת ישראל בעולם וחיזוק תופעת ה-BDS - הארגונים הפועלים נגד האינטרסים הבטחוניים של ישראל בבג"ץ מהווים חלק במסע הדה לגיטימציה הבינלאומי (שממומן ברובו המוחלט על ידי אותן ממשלות זרות ובחלקן על ידי ה"קרן לישראל החדשה").

את העתירות מגישים לרוב ארגונים ישראלים במימון ממשלתי זר המגיע ברובו ממשלות אירופה, כולל האיחוד האירופי עצמו. יתר על כן רוב הארגונים נהנים גם ממימון ותמיכה של הארגון האמריקאי "הקרן לישראל החדשה" וקרנות פלסטיניות שחלקן עומדות בקשרים עם ארגון הטרור "החזית העממית לשחרור פלסטין".⁷

לאור זאת, מסקנותינו הן (על בסיס הממצאים המפורטים בדוח):

1. חיזוק השקיפות של הארגונים השתולים⁸ הפועלים בבג"ץ - החלת חובת גילוי על ארגונים שתולים שעיקר מימונם מישויות מדיניות זרות, כולל הצגת חוזים והסכמים עם המדינות הזרות המתקצבות את הארגון, בפני השופטים בכל עתירה. השקיפות תקנה לבית המשפט פרספקטיבה רחבה יותר לגבי סיבת ההליך המשפטי הספציפי ולגבי מטרתו האמתית של העותר.

2. חיוב בהוצאות משפט - ארגון אשר עיקר ממוגו מישויות מדיניות זרות אשר עתירתו לבג"ץ נדחתה ישלם את הוצאות בית המשפט והדבר לא יהיה נתון לשיקולו של השופט. צעד זה ירתיע את מנצלי מערכת המשפט הישראלי. ויבלום את הצפתה. הצפה זו הפוגעת באזרח כמשלם מיסים והן כעותר פוטנציאלי הרוצה לזכות ביחס שוויוני והוגן.

3. ידוע משרד החוץ בהתערבות של ישויות מדיניות זרות - היות ועולה חשש כי מדובר בחתרנות מדינית זרה בענייניה הפנימיים של מדינת ישראל, בית המשפט יעביר את כתבי הטענות של הארגונים השתולים למשרד החוץ וזה ימסור את עמדתו לבית המשפט.

4. ראה משרד החוץ, לאחר שבחן את כתבי הטענות כי לבקשה יש השלכות מדיניות על יחסי החוץ של מדינת ישראל, יודיע לבית המשפט על עמדתו זו, בתוך 10 ימי עבודה מקבלת הבקשה

5. הוראה מיידית של פתיחת חקירה נגד "המוקד להגנת הפרט" על ידי משרד המשפטים. על משרד המשפטים להורות באופן מידי על פתיחת חקירה באופן מידי נגד המוקד העובר לכאורה על חוקי המדינה ופועל בניגוד ל- "חוק חובת גילוי לגבי מי שנתמך על ידי ישות מדינית זרה, תשע"א-2011⁹. נכון ליום כתיבת הדוח (ינואר 2017), הארגון אינו מפרסם אתר האינטרנט את הנדרש בחוק, בדוח הרבעוני שהגיש. לפי החוק הקיים - חוק חובת גילוי לגבי מי שנתמך על ידי ישות מדינית זרה, תשע"א-2011¹⁰ "פרסום על ידי הנתמך (תיקון מס' 1). (א) היה לנתמך או למי שפועל מטעמו אתר אינטרנט, יפרסם בו באופן בולט את המידע המפורט בדוח רבעוני שהגיש."

7. <http://bit.ly/2f2vtlH> - "קרן פלסטינית ממנת ארגונים ישראלים, אם תרצו"

8. ארגון שתול" הוא ארגון הפועל במימון ממשלות זרות בכדי לשנות את צביונה של". המדינה מבפנים.

9. https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/500_452.htm

10. https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/500_452.htm

רקע מערכת המשפט

בדור האחרון התרחשו כמה אירועים אשר בהצטרפם יחד אפשרו את התופעה שבמסגרתה ארגונים במימון ממשלות זרות מנצלים את מערכת המשפט בישראל לצורך קידום סדר היום המדיני של אותן ממשלות. נעמוד כאן על מקצתם (זו אינה רשימה ממצה, וניתוח מקיף יותר של סוגיה זו הופיע בחוברת "מדינה בשלטון הבג"ץ"¹¹ וכן יופיע בדוח נפרד של "אם תרצו"):

1. בוטל בפועל מבחן "זכות העמידה" - שדרש כי על מנת לשמש צד להליך משפטי, יש להוכיח נגיעה אישית לנושא הדיון - ובכך נפתחו שערי בית המשפט באופן מעשי לכל דכפין. כאן נוצרה בעצם תופעת "המתדיין הציבורי" (במקרה של בג"ץ ובית המשפט לעניינים מנהליים - "העותר הציבורי"), שאמור היה לבוא בשם "ציבור" ישראלי - אך מגיע במקרים רבים כ"עותר ציבורי" בשמן של ממשלות זרות

2. בוטל מבחן ה"שפיטות" - ונוצר מצב שבו "הכול שפיט"; הווה אומר - בית המשפט רואה עצמו מוסמך לדון ולפסוק בכל סוגיה, גם אם אופייה הדומיננטי הוא ערכי, כלומר סוגיות פוליטיות, מדיניות, תקציביות וכיו"ב עניינים שבמדינה דמוקרטית מוכרעים ע"י נבחר ציבור

3. הופעת עילת "חוסר הסבירות" - נוצרו עילות התערבות חדשות במעשי המנהל (הממשלה) ובראשן עילת "חוסר הסבירות", שלמעשה מאפשרת לבית המשפט מרחב התערבות אינסופי בהחלטות ובאקטים מנהליים, כאשר גבולותיו של אותו מרחב התערבות נקבעים ע"י בית המשפט עצמו

4. חוקה מדומיינת לישראל - בית המשפט "העניק חוקה" לישראל, על דעת עצמו, ומכוחה הוא רשאי, לשיטתו, לפסול חוקים שהתקבלו בכנסת וזאת בהתאם לפרמטרים שהוא עצמו קובע את משמעותם. ארגונים במימון ממשלות זרות עותרים נגד חוקים שאינם רצויים לממשלות הממנות ומצליחים פעם אחר פעם להביא לביטול דברי חקיקה או לעיקורם מתוכן (דוגמא בולטת לכך היא עתירותיהם הסדרתיות של הארגונים השתולים נגד שלושה תיקונים לחוק למניעת הסתננות, בשמן של ממשלות שהאינטרס המובהק שלהן הוא שמסתננים יגיעו לישראל וישארו בה, במקום שיגיעו לשטחיהן).

אירועים אלה (וכמה התפתחויות רלוונטיות נוספות) מאפשרים לארגונים במימון ממשלות זרות ובשליחותן, להגיש 'מבול' של עתירות לבית המשפט בישראל, לעקוף את ההכרעה הדמוקרטית ולהחליש את אמון הציבור בבית המשפט.

11. <https://imti.org.il/wp-content/uploads/2015/05/%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%94-%D7%AA%D7%97%D7%AA-%D7%A9%D7%9C%D7%98%D7%95%D7%9F-%D7%91%D7%92%D7%A5.pdf>

התנגדות האיחוד האירופי להריסת בתי מחבלים

האיחוד האירופי ומדינות אירופיות שונות פועלים זה שנים להשפיע על מדיניותה של מדינת ישראל. כאשר הדברים נעשים בגלוי, בפגישות בין נציגי מדינות ובין גורמים מוסמכים בפורומים שונים, הדבר מקובל לכל הדעות. כך למשל, בשנת 2014 נפגשו חמישה שגרירים של מדינות אירופיות בכירות (גרמניה, צרפת, בריטניה, איטליה וספרד) עם בכירים במשרד החוץ בירושלים, והעבירו להם מסר משותף מפי ממשלותיהן שהן מתנגדות להריסת בתי פלסטינים. השגרירים האירופאים אמרו את דבריהם האלה על רקע החלטת הקבינט לקדם את הריסת בתייהם של המחבלים שביצעו את הפיגוע בבית הכנסת בשכונת הר נוף ואת בתייהם של מחבלים נוספים ממזרח ירושלים שביצעו פיגועים בשנתיים האחרונים.^{12, 13} בפברואר 2016, נראה שהלחץ האירופאי צלח, ובית המשפט הורה על עיכוב בהריסת בתי המחבלים גסאן אבו ג'מאל ועודיי אבו ג'מאל שרצחו בפיגוע בבית הכנסת בהר נוף את משה טברסקי, אריה קופינסקי, אברהם שמואל גולדברג, קלמן לוי, זידאן סוף ויחיאל חיים רוטמן.¹⁴

בתחילת 2016 קרא האיחוד האירופי לישראל להפסיק את הריסת בתים פלסטיניים בלתי חוקיים, אשר חלקם נבנו בכספים של האיחוד האירופי.¹⁵ כמה חודשים לאחר מכן, בפגישה עם מתאם הפעולות בשטחים האלוף יואב (פולי) מרדכי, הזהיר שגריר האיחוד האירופי בישראל, לארס פאבורג אנדרסן, כי "דעת הקהל באירופה מתנגדת להריסת בתים ולפינוי בכפייה של אוכלוסייה, ולכן המשך המדיניות הזו עלול להביא לפגיעה ביחסים בין האיחוד האירופי לישראל".¹⁶

בחודש יולי האחרון (2016), בדיון שנערך בכנסת, התייחס לתופעה השגריר לארס פאבורג אנדרסון: "ישראל הורסת בתים שנבנו ללא אישור - אבל המציאות היא שזה בלתי אפשרי לפלסטינים להשיג אישור. 70% משטחי C נלקחו לצורך שימוש של ישראלים וההתנחלויות בלבד, כמעט כל 30% הנותרים הם שטחים פרטיים של פלסטינים, שגם בהם לא מתאפשר להם להשתמש". אנדרסן הוסיף כי השנה הרסה ישראל 91 מבנים שהוקמו על ידי האיחוד, וקרא לישראל לכבד את הדין הבינלאומי. "המצב ישתפר דרמטית אם הממשל הישראלי יבנה מנגנון טוב יותר לאישור בנייה, בהתאם לחוק הבינלאומי והסכמי אוסלו. זאת לצד משא ומתן לשתי מדינות".^{17, 18}

בפברואר 2016, נראה שהלחץ האירופאי צלח, ובית המשפט הורה על עיכוב בהריסת בתי המחבלים גסאן אבו ג'מאל ועודיי אבו ג'מאל שרצחו בפיגוע בבית הכנסת בהר נוף את משה טברסקי, אריה קופינסקי, אברהם שמואל גולדברג, קלמן לוי, זידאן סוף ויחיאל חיים רוטמן

12. <http://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium-1.2491622>

13. <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4594654,00.html>

14. <http://www.timesofisrael.com/supreme-court-upholds-demolition-of-terrorists-homes/>

15. <http://www.timesofisrael.com/eu-calls-on-israel-to-halt-demolition-of-palestinian-housing/>

16. <http://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium-1.2961227>

17. <http://maki.org.il/%D7%AA%D7%95%D7%A9%D7%91%D7%99%D7%9D-%D7%A4%D7%9C%D7%A1%D7%98%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%9D-%D7%91%D7%93%D7%99%D7%95%D7%9F-%D7%91%D7%9B%D7%A0%D7%A1%D7%AA-%D7%94%D7%9B%D7%99%D7%91%D7%95%D7%A9-%D7%94%D7%95/>

18. <http://www.haaretz.co.il/news/politics/1.3020422>

לאורך השנים, בכירים רבים באיחוד האירופי התבטאו נגד הריסת בתים, הן בנוגע לבתי מחבלים והן בכלל.

האיחוד האירופי: "האיחוד האירופי מתנגד באופן נחרץ למדיניות ההתנחלות של ישראל והפעולות שנגקטו בהקשר זה, כולל הריסה והחרמה..." (19/05/2016)¹⁹

משלחת האיחוד האירופי בירושלים וברמאללה: "אנו מביעים דאגה עמוקה, שוב, על מספר גדל והולך של הריסת והחרמת מבנים פלסטיניים בשטח C במהלך הימים האחרונים" (4/12/2015)²⁰.

נשיאות מועצת האיחוד האירופי: "האיחוד האירופי קורא לרשויות הישראליות למנוע הריסת בתי פלסטינים במזרח ירושלים" (12/3/2009)²¹

קטרין אשטון, לשעבר הנציגה העליונה לענייני חוץ ומדיניות ביטחון של האיחוד האירופי: "אני מגנה בחריפות את ההריסה של מלון שפרד שהתרחשה הבוקר ואת הבנייה המתוכננת של התנחלות חדשה לא חוקית" (9/1/2011)²²

קריסטלינה גאורגיבה, הנציגה לנושאי שיתוף פעולה בינלאומי, עזרה הומניטארית ומענה למשברים: "אני קוראת לשים קץ לפינויים ולהריסות בתים בשטחים הפלסטינים הכבושים" (15/5/2011)²³.

מועצת האיחוד האירופי: "אנו קוראים לרשויות הישראליות לעצור את התוכניות ל העברה בכפייה של אוכלוסייה והריסת הבתים והתשתיות הפלסטיני בקהילות סוסיא ואבו-נוואר" (15/5/2011)²⁴

האיחוד האירופי מתנגד למדיניות של הריסת בתים. עד כאן ההתנגדות לגיטימית, שכן הבעיה אינה בהתנגדות האיחוד האירופי למדיניות כזו או אחרת של מדינה עצמאית, כל עוד המחלוקת מתקיימת במישורים הדיפלומטיים. הבעיה הינה שההתנגדות של אירופה למדיניות הישראלית מתקיימת במישור נוסף ואקטיבי בהרבה - מימון ממשלתי של ארגונים מקומיים הפועלים לקידום האג'נדה של אותן ממשלות זרות. אחת הדרכים שבה מנסה האיחוד האירופי לקדם את מדיניותו נגד הריסת בתים, היא באמצעות מבול של עתירות לבג"ץ המוגשות על ידי ארגונים ישראליים, במימנם.

כך למעשה מתקבל מצב שאינו מקובל ביחסים דיפלומטיים בין מדינות דמוקרטיות: התערבות זרה בענייניה הפנימיים של מדינה ריבונית. מעורבות שכזו היא בלתי דמוקרטית בעליל.

דווקא בשל חשיבות המערכת המשפטית בישראל לתפקודו של המשטר הדמוקרטי, קיים צורך דחוף להגן על מנגנון זה מלהפוך לכלי שרת בידי גורמים ממשלתיים זרים. התערבותן של ממשלות זרות בסוגיות פנים ישראליות באמצעות עתירות לבג"ץ, מחלישה את ריבונותה של המדינה.

19. http://eeas.europa.eu/statements-eeas/2016/160519_04_en.htm

20. http://eeas.europa.eu/delegations/westbank/documents/news/2015/20151205_eu_local_statement_on_recent_demolition_order_en.pdf

21. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/cfsp/106601.pdf

22. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/118727.pdf

23. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-574_en.htm?locale=en

24. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/07/20-fac-mepp-conclusions/>

נצור מצב שארגונים ישראליים נעזרים בכסף אירופי כדי לגרום לממשלת ישראל לנקוט במדיניות העולה בקנה אחד עם האינטרסים המדיניים הזרים של תומכיהם האירופים בהקשר של הסכסוך היהודי-ערבי, ומתוך כך לקדם באמצעות המשפט הישראלי אינטרסים שלעתים רבות סותרים את מדיניותה של הממשלה אשר נבחרה באופן לגיטימי על ידי הציבור.

נוצר מצב שארגונים ישראלים נעזרים בכסף אירופי כדי לגרום לממשלת ישראל לנקוט במדיניות העולה בקנה אחד עם האינטרסים המדיניים הזרים של תומכיהם האירופים בהקשר של הסכסוך היהודי-ערבי, ומתוך כך לקדם באמצעות המשפט הישראלי אינטרסים שלעתים רבות סותרים את מדיניותה של הממשלה אשר נבחרה באופן לגיטימי על ידי הציבור.

יש להדגיש כי בשונה מכל מדינה דמוקרטית אחרת בעולם, מערכת המשפט הישראלית מאפשרת לכלל אזרחיה, תושביה, ולעתים אפילו למי שאינם כלולים בקטגוריות אלו, גישה ישירה לבית המשפט העליון של המדינה. בכך מתאפשרת השפעה ישירה על מדיניות פנים ישראלית. כמעט כל אזרח וכל ארגון יכולים להגיש עתירה נגד כל החלטה של רשות שלטונית כלשהי. בדרך כלל, המצב הנ"ל מוצג על ידי תומכי האקטיביזם השיפוטי כהוכחה לפתיחותו של בית-המשפט בפני כל, לנגישותו לאזרח הקטן, וכתוצאה מכך, כביטוי לתקינות הדמוקרטיה הישראלית וחוסנה. בפועל המצב מאפשר ניצול ציני מסוכן של מערכת המשפט הישראלית. על ידי ארגונים ציבוריים הנתמכים על ידי ממשלות זרות, אשר פועלים מבפנים לקידום אג'נדות פוליטיות זרות.

מקרה בוחן: "המוקד להגנת הפרט"

מכלל הארגונים השתולים העוסקים בהגשת עתירות לבג"ץ במימון ממשלתי זר, "המוקד להגנת הפרט" [להלן: "המוקד"] מתבלט בהגנה משפטית על מחבלים ומשפחותיהם ובעיקר במאבק נגד מדיניות ישראל בכל הנוגע להריסת בתי מחבלים.

"המוקד להגנת הפרט" קיבל לא פחות מ 15,550,533 ₪ ממדינות זרות בשנים 2012-2016 וייצג בשנתיים וחצי האחרונות 48 מחבלים שרצחו 50 בני אדם.

נתחיל עם מעט רקע על הנושא: הסמכות להריסת בתים בשטחי ישראל היא ירושה מהמנדט הבריטי בארץ ישראל, והיא נתונה בידי המפקד הצבאי לפי תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945. לפי סעיף זה, רשאי המפקד הצבאי להורות על הרס ביתם של תושבי בית, ואף של שכונה, שמהם יצאו מבצעי פעולת טרור, גם אם מקצת מתושביהם "חזקו את ידי העוברים עבירה". מי שבפועל חתום על הצווים הוא המפקד הצבאי האחראי על השטח.

במהלך השנים עתר המוקד וארגונים אחרים נגד ביצוע התקנה, אולם פעם אחר פעם דחה בית המשפט העליון את העתירות וקיבל את עמדת המדינה כי לא קיימת מניעה משפטית לצוות על הריסת בית אם גורמי הביטחון סבורים שפעולה זו נחוצה, מובן שבכפוף לכללי המידתיות ולקיום ההליך המקובל.

להלן דבר השופטים במענה לעתירה לבג"ץ 8091/14 משנת 2014, של מספר ארגונים שתולים נגד מדיניות הריסת הבתים של מדינת ישראל וצה"ל. הארגונים כללו את: "המוקד להגנת הפרט", "במקום", "בצלם", "הועד הציבורי נגד עינויים בישראל", "יש דין", "עדאלה", "רופאים לזכויות אדם", "שומרי משפט - רבנים למען זכויות אדם":

"מחבלים מתאבדים הדגישו בפירוט המוקלטות מחיי העולם הזה את ההטבות שבהן יזכו משפחותיהם, כמעין פיצוי על לכתם, ואף תארו עד כמה המחשבה על הטובה שתצמח למשפחתם ליוותה אותם ממש בסמוך למעשה (שם). בהציבם דגש מיוחד על בית משפחת המחבל, מסמנים אפוא ארגוני הטרור עצמם את "הבטן הרכה" שבה הרתעה עשויה להועיל."

"מן המקובץ עולה, כי הריסת בתי מחבלים תוסיף לתחשיב העלות-תועלת שאותו עורך מחבל פוטנציאלי את הידיעה על כך שקרוביו ישלמו מחיר על מעשיו... אולם ההרתעה נועדה להשפיע לא רק במישרין על הלך-מחשבתו של המחבל, אלא גם להניאו ממעשיו באמצעות התערבות מצד בני משפחתו... החשש מפני הרס ביתה, נועד לרתום את משפחת המחבל הפוטנציאלי לממש את השפעתה לכיוון הרצוי, להניעה מלהעמיד לרשותו את מעגל התמיכה הקרוב, ובכך להטותו מלחבור לטרור או לממשו. הנה כי כן, ההרתעה תורמת, ולו גם במעט. המעט הזה, בנסיבות הזמן והמקום, עשוי לעתים להיות גורם מכריע; לשבט או לחסד.²⁵"

בדומה לכך כתבו השופטים במענה לעתירה משנת 2015 בה עתר המוקד בשם משפחות המחבלים שרצחו את מלאכי רוזנפלד, נעמה ואיתן הנקין ודני גונן ז"ל:

"תכלית התקנה היא תכלית הרתעתית, ולא עונשית. תכלית זו הוכרה כתכלית ראויה. הריסת בתים היא אמנם בגדר צעד חריף וקשה - בעיקר משום פגיעתו בבני משפחתו של המחבל אשר לעתים לא סייעו בידו ולא ידעו על תכניותיו. אולם, בהינתן הכוח ההרתעתי בשימוש בתקנה, לעתים אין מנוס מלעשות בה שימוש. כאשר המעשים המיוחסים לחשוד הם חמורים במיוחד, ייתכן שיהיה בכך די כדי להצדיק שימוש

25. <http://elyon1.court.gov.il/files/14/910/080/t03/14080910.t03.htm>

בסנקציה החריגה של הריסת ביתו, וזאת מתוך שיקולי הרתעה. כאלה הם כל המקרים מושא הצווים שלפנינו.²⁶

וכך נכתב במענה לעתירה משנת 2016 בה עתר המוקד בשם משפחות המחבלים שרצחו את ראובן בירמאכר ועופר בן ארי:

"מצויים אנו בעיצומה של אינתיפאדה. הטרור נוכח. הוא גובה קורבנות, מטיל אימה ומערער את תחושת הביטחון האישי... עם זאת, כאשר מדובר במעשי טרור חמורים ייתכן כי די בידיעה קונסטרוקטיבית של מי מבני המשפחה בנוגע למעשה. על פי מידע מודיעיני שהוצג לנו, אביו של עסאף הצהיר במהלך תחקורו בשב"כ בעקבות הפיגוע, כי הוא גאה בבנו שהשיד וכי למטרה זו הוא מוכן לאבד את כל ילדיו. מידע זה מעיד לכאורה על תמיכה בטרור בתוך ביתו... ומכאן שיש לייחס למשפחה ידיעה קונסטרוקטיבית. במצב דברים זה, אני סבורה כי הריסת הבית שבו התגורר עסאף היא מידתית."²⁷

בעתירה נוספת מחודש יולי 2016, שבמסגרתה עתר המוקד בשם משפחות המחבלים שרצחו את הדר כהן, מתייחס השופט רובינשטיין לנקודה העקרונית:

"כבר צוין לא אחת, כי אין בפסקי דין אלה קורת רוח, אך הם בחינת כורח שלא יגונה, במצב ביטחוני בו פיגועים כאלה נשנים שוב ושוב... הטרור שופך חמתו בלא הבחנה, בלא נורמות, בשנאה זדונית. מלחמה זו מצריכה נקיטת אמצעים לא שגרתיים לשם הגנה על הציבור ולשם הרתעה. אין חולק, כי אין בכך כדי לאיין את ערכינו הבסיסיים... ברכיב ההרתעתי של ההריסה, שהוכח בפנינו במידה מספקת לעת זו, טמונה גם ההצדקה המשפטית והמוסרית."²⁸

זאת ועוד: גורמי הביטחון הדגישו פעם אחר פעם בדיוני בג"ץ השונים כי בידיהם ריכוזי מידע המלמדים על מקרים לא מעטים שבהם נמנעו מחבלים בכוח מלבצע פיגועים, עקב חששם מההשלכות על בתיהם שלהם ושל בני משפחתם.²⁹ כמו כן, במהלך שנת 2010, בעת הרצאה שנשא הרמטכ"ל הנוכחי (אז אלוף פיקוד הצפון), גדי אייזנקוט, בכנס של "המכון למחקרי ביטחון לאומי", הוא טען כי "היו לא מעט מקרים שבהם משפחות הסגירו את בנותיהן ואת בניהן כי הם ידעו שהם הולכים לבצע פיגוע והיה להם חשש שביום שאחרי, ביתם ייהרס."³⁰

בהודעה שפרסמה מערכת הביטחון עם ביצוע ההריסה בסילוואן של המחבל בלד א-רחמן א-שלודי, שביצע את פיגוע הדריסה בתחנת הרכבת הקלה בגבעת התחמושת באוקטובר 2014, צוין:

"הריסת בתיהם של המחבלים הנה מסר חד וברור לכל אותם המבקשים לפגוע באזרחי ישראל ובכוחות הביטחון, ולפיו לטרור ולפגיעה בחפים מפשע ישנו מחיר כבד שאותו ישלמו אם יבחרו להמשיך בפעילות זו. צה"ל ימשיך לפעול בהתאם להנחיות הדרג המדיני, תוך שיתוף פעולה עם כלל גופי הביטחון ולא יהסס לנקוט את כלל האמצעים החוקיים העומדים לרשותו על מנת לפגוע במחבלים והגורמים המסייעים להם, ולהרתיע מביצועם של פיגועים נוספים."

26. <http://www.hamoked.org.il/files/2015/1159915.pdf>

27. <http://www.hamoked.org.il/files/2016/1160427.pdf>

28. <http://www.hamoked.org.il/files/2016/1160466.pdf>

29. <http://www.hamoked.org.il/files/2015/1159915.pdf>

30. <http://www.inss.org.il/uploadImages/systemFiles/%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%95%D7%AA%20%D7%94%D7%A8%D7%A1%D7%A0%D7%99%D7%AA%20-%20%D7%A6%D7%99%D7%98%D7%95%D7%98%D7%99%D7%9D%20-%D7%9E%D7%93%D7%91%D7%A8%D7%99%20%D7%A7%D7%95%D7%91%D7%99%20%D7%9E%D7%99%D7%9B%D7%90%D7%9C%20%D7%91%D7%99%D7%AA%D7%93%20%D7%A0%D7%90%D7%9E%D7%9F%010045498.pdf>

גם השב"כ דיווח לבית המשפט העליון, כי הריסת בתי מחבלים מרתיעה מחבלים. דיווח של השב"כ נחשף (יום ה', 7.7.16) בהחלטתו של בג"ץ לאפשר את הריסת ביתו של בלאל אבו-זיד, אשר סיפק את הנשק שבאמצעותו נרצחה שוטרת משמר הגבול הדר כהן. המשנה לנשיאה השופט אליקים רובינשטיין, אומר: "כעולה מחוות הדעת העדכנית של שירות הביטחון - מיום 19.6.16 - שהוגשה לעיוננו לבקשתנו, יש בסיס משמעותי בהחלט לטענה כי אמצעי זה אכן מרתיע מפגעים בכוח מביצוע מעשים דומים, והראיות המוחשיות עולות בהרבה על אינדיקציות בכיוון ההפוך".³¹

אולם הקולות מבית המשפט העליון והעובדות שמציגה מערכת הביטחון אינם עושים רושם על המוקד. כארגון ראשון להתייצב לצד המחבלים ומשפחותיהם לאחר ביצוע העבירה, התראינה דליה קרשטיין, מנכ"לית המוקד, לעיתון מעריב וטענה שהיא מתנגדת בתוקף למדיניות הריסת הבתים.³² לדבריה, "הריסת בתים הנה ענישה קולקטיבית, המנוגדת לדין הבינלאומי ולעיקרון היסוד במשפט הישראלי, שלפיו אין מענישים אדם בגין מעשים שלא הוא ביצע. הריסת הבתים אינה באה במקומה של ענישה פלילית, אלא בנוסף לה, והנפגעים העיקריים ממנה הם דיירי הבית שנהרס, ולא האדם אשר לו מיוחסים המעשים, שעל פי רוב נכלא או נהרג".

לשיאו של האבסורד ועיוות שיח זכויות האדם ניתן לציין כדוגמא את העתירה שהוגשה בנובמבר 2016. בעתירה שהגיש המוקד בשם משפחתו של המחבל אבו סביח שרצח בגבעת התחמושת את רס"מ יוסף קירמה וגמלאית הכנסת לבנה מליחי, אחד הנימוקים נגד הריסת בית המחבל היה כי הדבר פשוט "יכער" את הבניין.³³

בין השאר ייצג "המוקד להגנת הפרט" את: משפחות רוצחי שלושת הנערים מגוש עציון, משפחת המחבל שרצח את השוטר ברוך מזרחי, משפחת המחבל שרצח את דני גונן ז"ל, משפחת המחבל שרצח את מיכאל רוזנפלד ז"ל, משפחות המחבלים שרצחו את זידאן סייף, משה טברסקי, אריה קופינסקי, אברהם שמואל גולדברג, קלמן לויין ויחיאל חיים רוטמן, בטבח בבית הכנסת הר נוף בירושלים. ואת המחבל שרצח את טיילור פורס (תייר אמריקאי). לאחרונה ייצג המוקד את משפחת המחבל שרצח את הלל אריאל בת ה-13 בשנתה, את המחבל שרצח את הרב מיכאל מרק ז"ל ואת המחבל שרצח את יוסף קירמה ולבנה מליחי ז"ל בירושלים.

ביום שני ה-13/2/2017 תתקיים עתירה של משפחת המחבל פאדי אל-קנבר שרצח בפגיע בארמון הנציב בינואר 2017 את הצוערים יעל יקותיאל, שיר חג'אג', שירה צור וארז אורבך ז"ל.

מאז 1996 הגיש המוקד מאות עתירות לבג"ץ כדי למנוע הריסות בתים כצעד הרתעתי. במרבית המקרים דחה בית המשפט את התביעות ואפשר לצבא להרוס בתים כאמצעי הרתעה. עם זאת, במהלך השנים ובעקבות העתירות ניתן לראות כיצד פעילותו של המוקד מצליחה לגרום לשינוי במדיניות ההרתעה של צה"ל ומדינת ישראל נגד הטרור. מבול העתירות גורם לעתים לדחיית ביצוע ההריסה והדבר פוגע בהרתעה ומספק זמן רב למשפחות המחבלים להתארגן ולזכות באהדת תושבי השכונה והרשות הפלסטינית. לעתים העתירות אף מתקבלות בבג"ץ, בין אם בצורתן המלאה ובין אם בצורה החלקית,

לשיאו של האבסורד ועיוות שיח זכויות האדם ניתן לציין כדוגמא את העתירה שהוגשה בנובמבר 2016. בעתירה שהגיש המוקד בשם משפחתו של המחבל אבו סביח שרצח בגבעת התחמושת את רס"מ יוסף קירמה וגמלאית הכנסת לבנה מליחי, אחד הנימוקים נגד הריסת בית המחבל הייתה כי הדבר פשוט "יכער" את הבניין.

31. <http://www.hamoked.org.il/files/2016/1160466.pdf>

32. <http://www.maariv.co.il/news/new.aspx?pn6Vq=E&0r9VQ=GJEJE>

33. <http://www.hamoked.org.il/images/1161254.pdf>

ובכך מונעות את יישומן המלא כפי שהתבקש על ידי כוחות הביטחון. נראה שעקב העתירות צה"ל ומערכת הביטחון נמנעים לעתים מלפעול לשם הריסת בתים, שכן הם מודעים לכך שייגררו לעתירות בבג"ץ.

ניתן לציין לדוגמה את עבד אל-עזיז מרעי, האיש ששכנע את מוהנד חלבי לרצוח את אהרון בנט ונחמיה לביא בעיר העתיקה בירושלים. מדינת ישראל וכוחות הביטחון החליטו להרוס את ביתו של מרעי, אולם עתירה של המוקד, הובילה לביטול ההריסה. דוגמה נוספת מקיץ 2016 היא עתירות המוקד בשם משפחת המחבל מחמד נאצר מחמוד טראירה מבני-נעים, מי שרצח את הלל יפה אריאל במיטתה, ובשם המחבל מחמד מחאמרה שרצח בשרונה את עידו בן ארי, אילנה נווה, מיכאל פייגה ומילה מישייב. בעקבות העתירות צומצמו צווי ההריסה ונהרסה רק קומה אחת בכל בית, במקום כלל הבית.

יחד עם זאת, חשוב לציין כי בשנים עברו מעט מאוד ממאות פסקי הדין שעסקו בעתירות נגד הריסת בתים, קיבלו את הטענות במלואן. על פי מחקר של "התנועה למשילות ולדמוקרטיה", בשנים 2012-1998, מתוך 138 פסקי דין - רק בארבעה מקרים נענה בית המשפט לעותרים ומנע הריסת בית³⁴.

אולם, בבדיקה שערך אגף המחקר בתנועת "אם תרצו", בשנתיים וחצי האחרונות למרות שבית המשפט דחה את רוב העתירות, חלק מהעתירות התקבלו או התקבלו חלקית ובנוסף העתירות הלכה למעשה גרמו לשינוי מדיניות של מדינת ישראל וכוחות הביטחון ביחס להריסת בתי המחבלים. מכאן עולה, שמטרת התביעות - מניעת הריסת בתי מחבלים - מושגת בצורה טובה מבעבר.

על פי נתוני המוקד, החל משנת 2014 ועד 18.1.2017: נהרסו כ-35 בתים של מחבלים-11 בשומרון, 18 ביהודה, 6 בירושלים; נאטמו 7 בתי מחבלים-3 ביהודה, 4 בירושלים; 2 בתים מיועדים להריסה בירושלים; 98 בתים נמדדו אך טרם הוצא לבתים צוי הריסה (כולל למשל ביתו של מפקד החוליה שרצח את הרב מיכאל מרק ז"ל)-14 בשומרון, 66 ביהודה, 17 בירושלים. מול נתונים אלו, עתר המוקד נגד החלטת המדינה ולהגנת המחבלים לפחות כ-57 פעמים³⁵.

בעניין זה במחקר משנת 2011 מדגיש "המכון לאסטרטגיה ציונית" כי הגופים השונים הפועלים באמצעות ההליך המשפטי להשפעה מבפנים על הליך פוליטי מסוים, אינם מצפים בהכרח להביא להכרעה משפטית לטובתם³⁶.

מובן כי קבלת העתירה ע"י בית המשפט מהווה הצלחה חד-משמעית, אולם גם במקרים שבהם בית המשפט דוחה את העתירה, צפויה העתירה לגרוף הצלחה באמצעות השפעה על המדיניות הנהוגה וזאת במספר דרכים:

- השגת פשרה - ניתן להשפיע על מדיניותו של גוף ציבורי על ידי אילוצו לפשרה במסגרת הדיון המשפטי. בין אם מתוך הימנעות מפסק דין תקדמי, בין אם על ידי עיכוב ביצוע פעולה ועוד. הצליח המוקד על ידי פשרות למנוע הריסת בתים של מחבלים ובמקומם להשיג את אטימתם בלבד.

מאז 1996 הגיש המוקד מאות עתירות לבג"ץ כדי למנוע הריסות בתים כצעד הרתעתי. במרבית המקרים דחה בית המשפט את התביעות ואפשר לצבא להרוס בתים כאמצעי הרתעה. עם זאת, במהלך השנים ובעקבות העתירות ניתן לראות כיצד פעילותו של המוקד מצליחה לגרום לשינוי במדיניות ההרתעה של צה"ל ומדינת ישראל נגד הטרוור.

34. http://media.wix.com/ugd/3c1537_78040fc6c39647579eb535c311a4fd7.pdf

35. <http://www.hamoked.org.il/Document.aspx?dID=Updates1807>

36. <http://www.izs.org.il/papers/ORG2.pdf>

- הוצאת צו ביניים - עוד בטרם מגיע בית המשפט להכרעה בעניין מסוים, הוא עשוי לבקש לעצור את כל התהליכים המתרחשים והמתוכננים בנושא, דבר שעשוי לעכב ולפגוע מאוד בתפקוד גופי הביטחון.
- כרסום מתמשך במעמדן של הרשות המבצעת והרשות המחוקקת אל מול הרשות השופטת - עצם ההופעה בבית המשפט והצורך להגן על צדקת דרכו, מציבים את הגוף הממשלתי במקום פגיע שבו חובת ההוכחה מוטלת עליו. הדבר דורש השקעת משאבים מרובה, מערער את סמכותו ופוגע ביכולת הפעולה שלו להבא. אחת הפסיקות הממחישות זאת בעיקר היא "צו על תנאי", אשר הופך לצו מוחלט אם המדינה לא מביאה נימוק המקובל על השופטים³⁷.
- קושי בהוצאה לפועל של המדיניות - מצב של צורך בהצדקה וחובת הוכחה מתמדת מביא ממילא להכבדה על ההתנהלות ולהגבלת הפעילות בעיקר בסוגיות של לוחמה בטרור
- הימנעות ממדיניות עתידית מתוך חשש לעתירות - הבחינה המתמדת תחת עינו של בית המשפט והצורך להביא הוכחות ונימוקים לכל פעולה, עלולה למנוע מגוף ציבורי לבצע פעולה שעשויה להיות חיונית ביותר למדינה מתוך חשש להיקלע שוב לדיון משפטי בנושא. הדבר נכון במיוחד במציאות שבה בכל גוף ממשלתי יש יועץ משפטי, אשר עלול לסכן את מעמדו המקצועי אם יאשר החלטה שעלולה להיות מותקפת בעתיד באמצעות עתירה לבג"ץ. להמחשת הנזק נציין כי ישנם קרוב ל-100 בתים אשר בוצעה להם מדידה אולם לא ניתן להם צו הריסה. אחת הסיבות לכך היא החשש מהעתירות
- העצמה תקשורתית וציבורית של הארגון העותר - גם אם בית המשפט ידחה את העתירה, המעמד שבו הארגון מופיע כמאשים והמדינה ומוסדותיה כנאשמים, יוצר תהודה ציבורית סביב נושא העתירה ומעורר לחץ אמיתי או מדומה של דעת קהל, תוך מתן הכרה ציבורית לארגון וקידום עמדותיו בחוגים שונים שבהם הוא רואה קהל יעד.
- השחרת פניה של ישראל - חלק ניכר מהעתירות מציגות את ישראל כפוגעת בזכויות אדם, בייחוד כאשר הסיקור הנלווה של דיונים משפטיים באמצעי התקשורת בארץ ובעולם נותן תהודה למסר שאותו מבקש העותר להעביר, וזאת עוד בטרם ניתנה הכרעה משפטית בעניין. בכך מחליש העותר את מעמדה של ישראל, המוצגת פעם אחר פעם באופן שלילי. גם כשטענות העותרים נדחות על ידי בית המשפט, הנזק התדמייתי למדינת ישראל כבר נעשה. כמובן שבעתירות מעין אלו אף מחזקות את תנועת החרם נגד ישראל (BDS).

37. <http://www.izs.org.il/papers/ORG2.pdf>

מגנים על מחבלים, נלחמים במדיניות צה"ל וממשלת ישראל בוג"ץ

הנתונים נכונים לזמן כתיבת הדוח - ינואר 2017

א. עתירות לבג"ץ שנדחו או התקבלו באופן חלקי המוקד עתו בשם:

1. משפחת המחבל זיאד עואד שרצח את ברוך מזרחי ז"ל בפיגוע מיום 14.4.2014; עתירה 4597/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 29.6.2014; פסק הדין ניתן ביום 1.7.2014: הבית נהרס ב-2.7.14.
2. משפחת המחבל עמאר אבו עיישה, שהיה בחוליית המחבלים שרצחה וחטפה את שלושת הנערים, גיל-עד שער ז"ל, נפתלי פרנקל ז"ל ואיל יפרח ז"ל ביום 13.6.2014; עתירה 5295/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 31.7.2014; פסק הדין ניתן ביום 11.8.2014. הבית נהרס ב-18.8.2014.
3. משפחת המחבל מרואן קוואסמה בחברון, שהיה בחוליית המחבלים שרצחה וחטפה את שלושת הנערים, גיל-עד שער ז"ל, נפתלי פרנקל ז"ל ואיל יפרח ז"ל ביום 13.6.2014; עתירה 5290/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 31.7.2014; פסק הדין ניתן ביום 11.8.2014. הבית נאטם ב-18.8.2014.
4. משפחת המחבל חוסאם קוואסמה בחברון, שהיה בחוליית המחבלים שרצחה וחטפה את שלושת הנערים, גיל-עד שער ז"ל, נפתלי פרנקל ז"ל ואיל יפרח ז"ל ביום 13.6.2014; עתירה 5300/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 31.7.2014; פסק הדין ניתן ביום 11.8.2014. הבית נהרס ב-18.8.2014.
5. משפחת המחבל עודדי אבו ג'מאל בג'בל מוכבר, שהיה חלק בחוליית שרצחה בפיגוע מיום 18.11.2014 את משה טברסקי ז"ל, אריה קופינסקי ז"ל, אברהם שמואל גולדברג ז"ל, קלמן לוי ז"ל, זידאן סיף ז"ל ויחיאל חיים רוטמן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 20.11.2014; עתירה 8070/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 2.12.2014; פסק הדין ניתן ביום 31.12.2014. הבית נאטם ב-4.1.2016.
6. משפחת המחבל מועתז חג'אזי בבית משפחתו באבו תור בירושלים, שהתנקש בכה"כ יהודה גליק (בתקופת הירי לא היה הנ"ל ח"כ) ביום 29.10.2014; צו הריסה הוצא ביום 19.11.2014; עתירה 8024/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 26.11.2014; פסק הדין ניתן ביום 15.6.2015. בעקבות העתירה נאטם ב-6.10.2015 החדר של המחבל בלבד ולא נהרס..
7. משפחת המחבל גסאן אבו ג'מאל בג'בל מוכבר בירושלים, שהיה בחוליית שרצחה בפיגוע מיום 18.11.2014 את משה טברסקי ז"ל, אריה קופינסקי ז"ל, אברהם שמואל גולדברג ז"ל, קלמן לוי ז"ל, זידאן סיף ז"ל ויחיאל חיים רוטמן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 20.11.2014; עתירה 8066/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 27.11.2015; פסק הדין ניתן ביום 31.12.2014; שבע הדירות נהרסו.

8. משפחת המחבל מאהר אל-השלמון בחברון, שרצח בפיגוע ביום 10.11.2014 את דליה למקוס ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 19.8.2015; עתירה 5844/15 בשם המשפחה והמוקד ועתירה 5839/15 בשם השכנים והמוקד הוגשו ביום 15.10.2015; פסק הדין ניתן ביום 15.10.2015; הבית נהרס 20.10.2015.
9. משפחת המחבל כרם לוטפי פתחי רזק בשכם, שרצח בפיגוע ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 15.10.2015; עתירה 7079/15 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 22.10.2015 ועתירה 7082/15 בשם השכנים והמוקד הוגשה ביום 5.11.2015; פסק הדין ניתן ביום 12.11.2015; הבית נהרס ב-14.11.2015.
10. משפחת המחבל יחיא מוחמד נאיף עבדאללה חג' חמד חמד בשכם, שרצח בפיגוע ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 15.10.2015; עתירה 7085/15 בשם המשפחה והמוקד ועתירה 7076/15 בשם השכנים והמוקד הוגשו ביום 22.10.2015; פסק הדין ניתן ביום 12.11.2015; הבית נהרס ב-14.11.2015.
11. משפחת המחבל סמיר זהיר אברהים כוסא בשכם, שרצח בפיגוע ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 15.10.2015; עתירה 7087/15 בשם המשפחה והמוקד ועתירה 7092/15 בשם השכנים והמוקד הוגשו ביום 22.10.2015; פסק הדין ניתן ביום 12.11.2015; הבית נהרס ב-14.11.2015.
12. משפחת המחבל מעאד' חאמד בסילוואד, נפת רמאללה, שרצח בפיגוע ביום 29.6.2015 את מלאכי רוזנפלד ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 15.10.2015; עתירה 7084/15 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 22.10.2015; פסק הדין ניתן ביום 12.11.2015; הבית נהרס ב-14.11.2015.
13. משפחת המחבל מוחמד אבו שהין במחנה הפליטים קלנדיה, נפת רמאללה, שרצח בפיגוע ביום 19.6.2015 את דני גונן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 15.10.2015; עתירה 7081/15 בשם בעלת הדירה הגב' חסן עמאר והמוקד הוגשה ביום 22.10.2015; פסק הדין ניתן ביום 12.11.2015; הבית נהרס ב-16.11.2015. בחודש נובמבר 2016 הגיש המוקד עתירה נוספת (8898/16) נגד צו הריסה לביתו של משפחת המחבל שנבנה מחדש.
14. משפחת המחבל איברהים עכארי במחנה הפליטים שועאפט, ירושלים המזרחית, שרצח בפיגוע ביום 5.11.2014 את ג'דעאן אסד ז"ל ושלוש בעדני ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 20.11.2014; עתירה 8025/14 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 26.11.2014; פסק הדין ניתן ביום 31.12.2014; הבית נהרס ב-2.12.2015.
15. משפחת המחבל ראג'ב אחמד מוחמד עליוה בשכם, שעמד בראש החוליה שרצחה בפיגוע ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 20.10.2015; עתירה 7220/15 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 27.10.2015; פסק הדין ניתן ביום 1.12.2015; הבית נהרס ב-3.12.2015.
16. משפחת המחבל בהא עליאן בג'בל מוכבר, ירושלים המזרחית, שרצח בפיגוע ביום 13.10.2015 את חיים חביב ז"ל, אלון אנדרי גובברג ז"ל וריצ'רד לייקין ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 11.11.2015; עתירה 8154/15 בשם המשפחה והמוקד ועתירה 8156/15 בשם השכנים והמוקד הוגשו ביום 30.11.2015; פסק הדין

- ניתן ביום 22.12.2015; הבית נהרס 4.1.2016.
17. משפחת המחבל עלאא אבו ג'מל בג'בל מוכבר, ירושלים המזרחית, שרצח בפיגוע ביום 13.10.2015 את ישעיהו קרישבסקי ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 3.11.2015; עתירה 8150/15 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 30.11.2015; פסק הדין ניתן ביום 22.12.2015. הבית נאטם (לא נהרס) 4.1.2016.
18. משפחת המחבל מוהנד חלביסורדא, נפת רמאללה, שרצח בפיגוע ביום 3.10.2015 את אהרון בנט ז"ל ונחמיה לביא ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 17.10.2015; עתירה 8567/15 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 13.12.2015 ועתירה 8782/15 בשם בעל הבית והמוקד הוגשה ביום 20.12.2015; פסק הדין ניתן ביום 28.12.2015. הבית נהרס ב-9.1.2016.
19. משפחת המחבל מוחמד עבד אל-באסט חרוב בחרבת דיר סאמת, נפת חברון, שרצח בפיגוע ביום 19.11.2015 את יעקב דון ז"ל, עזרא שוורץ ז"ל ושאדי ערפה; צו הריסה הוצא ביום 30.12.2015; עתירה 967/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 4.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 14.2.2016. הבית נהרס ב-23.2.2016.
20. משפחת המחבל ראאד חליל בדורא, נפת חברון, שרצח בפיגוע ביום 19.11.2015 את ראובן אבירם ז"ל ואהרון יסייב ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 19.1.2016; עתירה 968/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 4.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 14.2.2016. הבית נהרס ב-23.2.2016.
21. משפחת המחבל איברהים סכאפי בחברון, שרצח בפיגוע ביום 4.11.2015 את בנימין יעקובוביץ' ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 3.1.2016; עתירה 1014/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 7.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 28.2.2016. הבית נאטם ולא נהרס ב-8.3.2016.
22. משפחת המחבל איהאב מסודי בחברון, שרצח בפיגוע ביום 7.12.2015 את גנאדי קופמן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 4.2.2016; עתירה 1630/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 23.3.2016. הבית נהרס ב-31.3.2016.
23. משפחת המחבל אחמד אבו אל-רוב בקבטיה, שרצח בפיגוע ביום 3.2.2016 את הדר כהן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 24.2.2016; עתירה 1938/16 הוגשה בשם המשפחה והמוקד ביום 8.3.2016; פסק הדין ניתן ביום 24.3.2016. הבית נהרס ב-4.4.2016.
24. משפחת המחבל מוחמד אחמד מוחמד כמיל בקבטיה, שרצח בפיגוע ביום 3.2.2016 את הדר כהן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 24.2.2016; עתירה 2002/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 9.3.2016; פסק הדין ניתן ביום 24.3.2016. הבית נהרס ב-4.4.2016.
25. משפחת המחבל אחמד נאג'ח אסמאעיל נצאר בקבטיה, שרצח בפיגוע מיום 3.2.2016 את הדר כהן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 24.2.2016; עתירה 1999/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 9.3.2016; פסק הדין ניתן ביום 24.3.2016.

הבית נהרס ב-4.4.2016.

26. משפחת המחבל עבד מחמוד עבד רבו דוויאת בצור באהר, בירושלים, שרצח בפיגוע ביום 13.9.2015 את אלכסנדר לבלוביץ' ז"ל; צו אטימה הוצא ביום 4.2.2016; עתירה 1721/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 1.3.2016; פסק הדין ניתן ביום 3.4.2016. פתחי הבית נאטמו (המדינה מלכתחילה ביקשה לאטום ולא להרוס) ב-11.4.2016.
27. משפחת חסין מוחמד חסין אבו גוש במחנה הפליטים קלנדיה, שרצח בפיגוע ביום 25.1.2016 את שלומית קריגמן ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 18.2.2016; עתירה 1817/16 בשם המשפחה והמוקד ועתירה 1802/16 בשם השכנים הוגשו ביום 3.3.2016; פסק הדין ניתן ביום 12.4.2016. הבית נהרס ב-20.4.2016.
28. משפחת המחבל זיד עאמר בשכם, חבר החולייה שרצחה בפיגוע ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; צו הריסה הוצא ביום 4.2.2016; עתירה 1629/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 20.4.2016. הבית נהרס ב-3.5.2016.
29. משפחת המחבל מראד בדר עבדאללה דעיס בבית עמרה, נפת חברון, שרצח בפיגוע ביום 17.1.2016 את דפנה מאיר ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 4.2.2016; עתירה 1633/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 31.5.2016. הבית נהרס ב-11.6.2016.
30. משפחת המחבל בשאר מסאלחה בחג'ה, נפת קלקיליה, שרצח בפיגוע ביום 9.3.2016 את טיילור פורס ז"ל, תייר אמריקאי; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 10.3.2016; עתירה 2528/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.3.2016; פסק הדין ניתן ביום 15.6.2016. הבית נהרס ב-21.6.2016.
31. משפחת עיסא עסאף במחנה הפליטים קלנדיה, שרצח בפיגוע ביום 23.12.2015 את ראובן בירמאכר ז"ל וגרם למותו של עופר בן ארי ז"ל, אשר נורה בשוגג בידי כוח מג"ב; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 4.2.2016; עתירה 1627/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 14.6.2016. הבית נהרס ב-4.7.2016.
32. משפחת המחבל ענאן חמאד במחנה הפליטים קלנדיה, שרצח בפיגוע ביום 23.12.2015 את ראובן בירמאכר ז"ל וגרם למותו של עופר בן ארי ז"ל, אשר נורה בשוגג בידי כוח מג"ב; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 4.2.2016; עתירה 1624/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.2.2016; פסק הדין ניתן ביום 14.6.2016. הבית נהרס ב-4.7.2016.
33. משפחת המחבל בילאל אבו זיד בקבטיה, שסייע לחולייה שרצחה בפיגוע ביום 3.2.2016 את החיילת הדר כהן ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 25.3.2016; עתירה 2828/16 בשם המשפחה, המוקד, ושכן הוגשה ביום 5.4.2016; פסק הדין ניתן ביום 7.7.2016. הבית נהרס ב-18.7.2016.
34. משפחת המחבל חאלד מחאמרה ביטא, שרצח בפיגוע ביום 8.6.2016 את עידו בן ארי ז"ל, אילנה נווה ז"ל, מיכאל פייגה ז"ל ומילה מישייב ז"ל; צו הריסה לבית

- המשפחה הוצא ביום 15.6.2016; עתירה 5141/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 11.7.2016; פסק הדין ניתן ביום 24.7.2016. הבית נהרס ב- 4.8.2016.
35. משפחת המחבל מחמד מחאמרה, חרבת רקעה, נפת חברון, שרצח בפיגוע ביום 8.6.2016 את עידו בן ארי ז"ל, אילנה נווה ז"ל, מיכאל פייגה ז"ל ומילה משייב ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 29.6.2016; עתירה 5506/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 11.7.2016; פסק הדין ניתן ביום 24.7.2016. בג"ץ קבע שהחלטת המדינה להרוס שתי קומות היא "בלתי מידתית", וצמצם את צו ההריסה לקומה אחת בלבד. הקומה נהרסה ב-4.8.2016.
36. משפחת המחבל מחמד נאצר מחמוד טראירה בבני נעים, נפת חברון, שרצח בפיגוע ביום 30.6.2016 את הלל אריאל ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה הוצא ביום 4.7.2016; עתירה 5614/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 13.7.2016; פסק הדין ניתן ביום 3.8.2016. בג"ץ קבע שהחלטת המדינה להרוס את כלל המבנה היא "בלתי מידתית", וצמצם את צו ההריסה לקומה אחת בלבד. הקומה נהרסה ב-15.8.2016.
37. משפחת המחבל מוחמד עבד אלמג'יד אלעמאירה, בית בדורא, נפת חברון שרצח בפיגוע מיום 1.7.2016 את מיכאל מרק ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה בדורא, נפת חברון, הוצא ביום 22.7.2016. עתירה 5899/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 2.8.2016; פסק הדין ניתן ביום 21.8.2016. הבית נהרס ב-30.8.2016.
38. משפחת המחבל אמג'ד עאדל מוחמד עליווה, שסייע לחוליה שרצחה בפיגוע ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה בשכם הוצא ביום 4.2.2016; עתירה בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 28.2.2016; ב-20.4.2016 הוציא בג"ץ צו על תנאי בעתירה 1631/16. פסק הדין ניתן ביום 28.9.16. הבית נהרס ב-11.10.2016.
39. משפחת המחבל יונס זין, שהיה שותף בפיגוע ביום 8.6.2016 את עידו בן ארי ז"ל, אילנה נווה ז"ל, מיכאל פייגה ז"ל ומילה משייב ז"ל; צו הריסה לחדר בו גר בחרבת רקעה הוצא ביום 29.8.2016; עתירה 8031/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 18.10.2016; ב-20.4.2016 הוציא בג"ץ צו על תנאי בעתירה. פסק הדין ניתן ביום 1.11.16. החדר נאטם ב-10.11.2016.
40. משפחת המחבל מוסבאח אבו סביח, מסילוואן, שרצח בפיגוע מיום 9.10.2016 את לבנה מליחי ז"ל ויוסף קירמה ז"ל; צו הריסה לבית המשפחה בדורא, נפת חברון, הוצא ביום 14.11.2016. עתירה 9034/16 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 22.11.2016; פסק הדין ניתן ביום 18.12.2016. הבית נהרס ב-22.12.2016.
41. משפחת המחבל פאדי אל-קנבר, מג'בל מוכבר, שרצח בפיגוע מיום 8.1.2017 את יעל יקותיאל, שיר חג'אג', שירה צור וארז אורבך ז"ל; צו אטימה לבית המשפחה בג'בל מוכבר, הוצא ביום 12.1.2017. עתירה 799/17 בשם המשפחה והמוקד הוגשה ביום 23.1.2017; בעקבות העתירה הוציא בג"ץ צו ארעי. ביום שני 13.2.2017 יערך דיון בבג"ץ בנושא.

ג. צווי הריסה ואטימה שבוטלו על ידי בג"ץ המוקד עתו בשם:

1. משפחת המחבל מוחמד טוויל, שהיה בחולייה שרצחה בפיגוע ביום 13.9.2015 את אלכסנדר לבלוביץ' ז"ל. בהחלטה מה-3.4.2016 בג"ץ ביטל את צו האטימה (בשל חוסר מידתיות לאור חלקו הקטן יחסית של הצעיר באירוע), בעתירה 1777/16 שהוגשה בשם משפחת המחבל והמוקד.
2. משפחת המחבל פיראס מוסטפה אטרש, שהיה בחולייה שרצחה בפיגוע ביום 13.9.2015 את אלכסנדר לבלוביץ' ז"ל. בהחלטה מה-3.4.2016 בג"ץ ביטל את צו האטימה (בשל חוסר מידתיות לאור חלקו הקטן יחסית של הצעיר באירוע), בעתירה 1336/16 שהוגשה בשם משפחת המחבל והמוקד.
3. משפחת המחבל מוחמד סאלח מוחמד אבו-כף, שהיה בחולייה שרצחה בפיגוע ביום 13.9.2015 את אלכסנדר לבלוביץ' ז"ל. בהחלטה מה-3.4.2016 בג"ץ ביטל את צו האטימה (בשל חוסר מידתיות לאור חלקו הקטן יחסית של הצעיר באירוע), בעתירה 1337/16 שהוגשה בשם משפחת המחבל והמוקד.
4. משפחת המחבל עבד אל-עזיז מרעי, שיזם ותכנן את פיגוע הדקירה ביום 3.10.2015 בו נרצח אהרון בנט ז"ל ונחמיה לביא ז"ל. בהחלטה מה-31.3.2016 בג"ץ ביטל את צו ההריסה (בשל היעדר זיקת מגורים מספקת), בעתירה 1125/16 שהוגשה בשם משפחת המחבל והמוקד.
5. משפחת המחבל נור א-דין אבו חאשיה, שרצח בפיגוע ביום 10.11.2014 את אלמוג שילוני ז"ל. בהחלטה מה-1.12.2015 בג"ץ ביטל את צו הריסה (בשל השיהוי הניכר מאז הוצאתו), בעתירה 6745/15 שהוגשה בשם המשפחה והמוקד.
6. משפחת המחבל אסחאק אנעאם, שרצח בפיגוע ביום 29.6.2015 את מלאכי רוזנפלד ז"ל. בהחלטה מה-12.11.2015 בג"ץ ביטל את צו הריסה (בכפוף לכך שבעל המבנה יפנה את בני המשפחה), בעתירה 7040/15 בשם בעל הבית, שהוגשה על ידי עו"ד פרטי, עתירה 7077/15 בשם המשפחה והמוקד ועתירה 7180/15 בשם השכנים והמוקד (העתירות של המוקד נדחו, אולם מכיוון שהעתירה הפרטית של בעל הבית 7040/15 התקבלה, הייתה לכך השלכה גם על העתירות של המוקד).
7. משפחת המחבל באסם אמין מוחמד סאית, שהיה בחולייה שרצחה בפיגוע ביום ביום 1.10.2015 את נעמה ואיתם הנקין ז"ל; בהחלטה מה-28.9.2016 בג"ץ ביטל את צו הריסה בעתירה 1638/16 שהוגשה בשם המשפחה והמוקד.

דוגמאות נוספות לעתירות של המוקד למען משפחות המחבלים

עתירה למען חנות ממתקים של מחבל

ביום 11.10.2016 כוחות צה"ל סגרו את חנות הממתקים של משפחת המחבל מוסבאח אבו סביח, מסילוואן, שרצח בפיגוע מיום 9.10.2016 את לבנה מליחי ז"ל ויוסף קירמה ז"ל. בצה"ל אומרים כי החנות היוותה מוקד להסתה נגד יהודים, ושימשה לצילום והפצת סרטונים שמטרתם להסית ולעודד טרור. "בנוסף מעל החנות נתלו דגלי חמאס והמקום הוא מוקד לעידוד פעילות טרור". בעקבות הסגירה "המוקד להגנת הפרט" פנה בהשגה נגד צו הסגירה ואחריו גם בעתירה

8603/16 לבג"ץ בדרישה לביטול צו הסגירה.

עתירה נגד גירוש משפחת המחבל שרצח 4 צוערים בפיגוע הדריסה בירושלים

ביום 25.1.2017 הודיע שר הפנים דרעי כי שלל את מעמדם בישראל של 11 מבני משפחתו של המחבל באסם אמין מוחמד סאיח שרצח 4 צוערים בפיגוע בטיילת ארמון הנציב בירושלים ביום 8.1.2017. "המוקד להגנת הפרט" מייצג שבעה מבני המשפחה והגיש ערר דחוף (1399/17) למנוע את גירוש בני משפחת המחבל אותם הוא מייצג. בעקבות הערר בית המשפט הקפיד את תהליך הגירוש³⁸.

ביטול מוחלט של מדיניות הריסת הבתים כהרתעה נגד הטרור

ב-30.6.2016³⁹ פנה המוקד לצבא בדרישה כי "יפסיק לאלתר את הפרקטיקה הגורפת של ביצוע מדידות בכל אירוע הנחשד כפיגוע"⁴⁰. המוקד כבר לא מסתפק אפוא בשינוי מדיניות צה"ל הפועל להריסת בתים לשם הרתעה מביצוע מעשי טרור, אלא מכוון גם להפסיק את עצם ביצוע מדידת הבתים שהיא הכרחית על מנת להוציא צווי הריסה.

חשוב לציין שעל פי הנתונים של ארגון המוקד, בין 12.10.2015 ל-18.1.2017 ביצע הצבא מיפוי ומדידות הנדסיות של 98 בתים שבהם מתגוררות משפחות מחבלים או משפחות סייעני מחבלים. במשתמע, צה"ל עצמו, ככל הנראה עקב השפעת המשפטיזציה והעתירות הרבות ככל הנראה, החליט רק למדוד 98 בתים ולא להוציא להם צווי הריסה, וכעת המוקד מבקש למנוע גם את זה.

מחקרים בנושא של "התנועה למשילות ודמוקרטיה" מראים שכמות העתירות שנדחות לאו דווקא משקפות את המציאות. שכן מצד אחד אכן העתירות נדחו ברוב המקרים, מצד שני לא פעם השפעתו של המוקד על החלטות בג"ץ היו משמעותיות ביותר והארגון הצליח להשיג הישגים משמעותיים לטובת המחבל ומשפחתו. למשל בצמצום רחב של הריסת הבית (אטימת חדר אחד בלבד, או הריסה צרה של מבנה שולי בבית המחבל) שלא לדבר על אורך הנשימה שמושיג המוקד למחבל אשר יוצרת עתירה לבג"ץ באופן אוטומטי, שכן העתירה בד"כ מקפידה את התהליך עד לדיון בבית המשפט.⁴¹ לעיתים בזמן זה המחבל הופך לגיבור מקומי ובמהלך תקופת "צו המניעה" שמושיג המוקד מתבצע מבצע איסוף כספים עבור המחבל ומשפחתו, מבצע שייתכן ולא היה מתנהל במידה ובית המחבל היה נהרס תכף ומיד.

38. <http://www.hamoked.org.il/Document.aspx?dID=Updates1834>

39. <http://www.hamoked.org.il/files/2016/1160800.pdf>

40. <http://www.hamoked.org.il/Document.aspx?dID=Documents3237>

41. http://media.wix.com/ugd/3c1537_78040fc6c39647579eb535c311a4fd7.pdf

כל שמות התורמים והמענקים נלקחו מהאתר של רשם העמותות הישראלי ו/או מהדוחות הכספיים של הארגון האמריקאי "הקרן לישראל חדשה" ולא נעשה בהם כל שינוי.

הנתונים מאתר רשם העמותות על פי חוק חובת גילוי לגבי מי שנתמך על ידי ישות מדינית זרה זמינים לציבור החל משנת 2012 בלבד ואינם מלאים, על כן יש לקחת בחשבון שישויות מדיניות זרות מממנות את הארגון במיליוני דולרים שלא תועדו במסמך זה.

סה"כ המימון מישויות מדיניות זרות בשנים 2012-2016:

₪ 15,550,533

	2016	2015	2014	2013	2012
"המוקד להגנת הפרט" הינו אחד מארגוני הליבה של הקרן הפלסטינית- מנהלת זכויות האדם והמשפט הבינלאומי . נציין שבקרב הארגונים הפלסטיניים הנתמכים על ידי המנהלת ישנם ארגונים פלסטיניים קיצוניים המקדמים חרם וסנקציות על מדינת ישראל, ארגונים הפועלים להעמדת קציני צה"ל ובכירים ישראלים לדין ועוד. חלק מן הארגונים הפלסטיניים הנהנים מכספי המזכירות קשורים לפעילויות של ארגון הטרור "החזית העממית לשחרור פלסטין".	₪ 5,505,194	₪ 2,744,170	₪ 2,651,984	₪ 1,266,292	₪ 3,382,893

סה"כ מימון של הקרן החדשה לישראל בשנים 2008-2015:

757,751\$
(בקיורו ₪ 3,000,000)

סה"כ מימון של קרן פורד 2007-2013

2,425,480\$
(בקיורו ₪ 9,000,000)

הקרן הפלסטינית – "מנהלת זכויות האדם והמשפט הבינלאומי" קיבלה החלטה בחודש מרץ 2014, להעביר לארגון "המוקד להגנת הפרט"⁴²

870,000\$

"המוקד להגנת הפרט" הינו אחד מארגוני הליבה של הקרן הפלסטינית - מנהלת זכויות האדם והמשפט הבינלאומי⁴³. נציין שבקרב הארגונים הפלסטיניים הנתמכים על ידי המנהלת ישנם ארגונים פלסטיניים קיצוניים המקדמים חרם וסנקציות על מדינת ישראל, ארגונים הפועלים להעמדת קציני צה"ל ובכירים ישראלים לדין ועוד. חלק מן הארגונים הפלסטיניים הנהנים מכספי המזכירות קשורים לפעילויות של ארגון הטרור "החזית העממית לשחרור פלסטין"⁴⁴.

42. <http://www.rightsecretariat.ps/our-work/grantees/core-funding>

43. <https://imti.org.il/wp-content/uploads/2015/06/PoliticalTerrorismHE1.pdf>

44. קרן פלסטינית מממנת מרמאללה ארגונים שתולים בחברה הישראלית - <https://goo.gl/tOz0J7>

שם התורם	ממשלה מממנת	סכום מימון בש"ח
משרד החוץ ומשרד הפיתוח של בלגיה	בלגיה	₪292,869
"מנהלת זכויות האדם והמשפט הבינלאומי" היושבת ברמאללה	ממומנות על ידי שוודיה, שווייץ, דנמרק והולנד	₪3,868,621
סגירות פינלנד	פינלנד	₪120,300
קונסוליית צרפת בירושלים	צרפת	₪49,019
מיזוראיר (Misereor) - הקרן לפיתוח בינלאומי של הכנסייה הקתולית בגרמניה	גרמניה	₪1,527,412
סגירות נורווגיה	נורווגיה	₪2,199,621
מועצת הפליטים הנוורגית	הממומנת על ידי האיחוד האירופאי, האו"ם וממשלות נורווגיה, בריטניה ושבדיה	₪5,102,576
הסוכנות לשיתוף פעולה בינלאומי ופיתוח (AECID) של ספרד	ספרד	₪700,784
נציבות האו"ם לפליטים (UNHCR), תכנית הפיתוח של האו"ם (UNDP)	האו"ם	₪1,122,111
סגירות הולנד	הולנד	₪140,975
האיחוד האירופאי	האיחוד האירופאי	₪426,245
סה"כ		₪15,550,533

 HUMAN RIGHTS & INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW SECRETARIAT

HOME | EVENTS & NEWS | OUR WORK | HR RESOURCES | FAQs | ABOUT US

List of Core Funding Grantees (alphabetical order)

סיכום ומסקנות

דוח זה העלה ארבע בעיות עיקריות:

- פגיעה בדמוקרטיה - מעורבות ממשלתית זרה בענייניה הפנימיים של מדינת ישראל באמצעות מימון ארגונים מקומיים בעתירות לבג"ץ כדי לשנות את מדיניותה
- פגיעה ישירה בבג"ץ- הצפה שיטתית של בג"ץ במאות עתירות יוצרת עומס מכוון על המערכת המשפטית, ומונעת ממנה לעסוק בנושאים נוספים
- עידוד טרור - יצירת מעטפת משפטית למחבלים ולמשפחותיהם עלולה לעודד את המחבל המיועד. המחבל מבין שלאחר ביצוע מעשה הטרור תעמוד לרשותו סוללה של ארגונים ישראלים מתחומים מגוונים שמטרתם לסייע לו. ארגונים אלה יעתרו למענו ולמען משפחתו בשלל נושאים, החל בסוגיות מנהלתיות וכלה בהגנה על רכוש, לרבות מניעת נקיטת פעולות של הרחקה וגירוש. תופעת העתירות אף מאטה את יכולת התגובה של צה"ל בכל הנוגע למלחמה בטרור ואת יכולת התגובה של המדינה בכל הנוגע להרתעה מטרור, בגלל האטת התגובה
- פגיעה ביכולתה של ישראל להגן על עצמה - תופעת העתירות מאטה את יכולת התגובה של צה"ל ופוגעת בהרתעה מפני פעילות טרור (בשל האטת התגובה)
- הכפשת ישראל בעולם וחיזוק תופעת ה-BDS - הארגונים הפועלים נגד ישראל בבג"ץ מהווים חלק במסע הדה לגיטימציה הבינלאומי נגד ישראל (שממומן ברובו המוחלט על ידי אותן ממשלות זרות ועל ידי הקרן לישראל החדשה).
- כאמור, בין השנים 2012-2016 תוקצב "המוקד להגנת הפרט" לבדו בסכום העולה על 15.5 מיליון שקלים, על ידי מדינות וישויות זרות - האיחוד האירופי, גרמניה, נורווגיה, פינלנד, בלגיה, הולנד ועוד.
- בשנתיים וחצי האחרונות ייצג המוקד כמעט את כל המחבלים שרצחו ישראלים, בעיקר למניעת הריסת בתיהם. אירופה, המתנגדת במוצהר להריסת בתי מחבלים, אינה מסתפקת בהליכים דיפלומטיים מקובלים שמטרתם שכנוע ראשי מדינת ישראל לאמץ את תפיסת עולמם הפוליטית, אלא חותרת באמצעות ארגונים מקומיים הפועלים כשתולים לכל דבר ועניין, לשינוי המדיניות הישראלית מבפנים בכל הנוגע למלחמתה של ישראל בטרור.
- צעד זה מהווה פגיעה בריבונותה של מדינת ישראל וניצול של בית המשפט הגבוה שלה, על ידי ממשלות אירופה להחדרת תפיסת עולמה הפוליטית.

אסתרצו
בונים חברה ציונית

אם תרצו- ציונות להיות או לחדול (ע"ר)
מס' 580471662
טל – 072-2146237 פקס – 02-5323002
ת.ד 53204 ירושלים 91531